

ПРАВІЛЬНА СКАЗАУ тав. СТАЛІН—

„Мы дабліся того, што, увайшоўши ў калгасы і карыстаючыся там лепшай зямлёй і лепшымі арудзьдзямі вытворчасці, мільённыя масы беднякоў узыняліся да ўзроўню сераднякоў... Мы дабліся того, што падарвалі распластаванье сялян на беднякоў і кулакоў, разъблі кулакоў і дапамаглі беднякам стаць гаспадарамі сваёй працы ўнутры калгасаў, стаць сераднякам!“

ЛІКВІДАВАЎШЫ КУЛАЦКІЯ ГАСПАДАРКІ КРАМПЫ І ЮРГІСОНА...

Багданавай Натальлі Андрэевай зараз год. З вясімігадовага ўзросту яна батраты... Натальля на поміці сваёго бацьку. Яе с мадленстві—лёр баскетбольной дзёўчыні, супроводзіць чудоўшчыца несправідовых заможных калгасістчычнага паду, кінутай у драматычнай лапы кулака. Багданава пераесла сабе ўвесі плякар абшарвіцца куадцій калгасы, увесі плякар бесправнечнага жыцця пісменнай бяздомнай батрачкі ва ўмовах чуванага савоўніка абшарніка і кулакоў у складзе.

Натальля батрачыла і пасля рэвалюцыі. Трачыла да 1931 г. У гэтых гады яго асабізі памінав кулак Краміца, у якога яна працавала шмат год. Кулаць Краміца меў у вёсцы тыши вілікую куадцію гаспадарку, якія не мінавалі ўсіх вёсці, амбара і нават яны былі ваменены. Ен шмат зямлі, да кулакоў. Гэты мірац шмат год смактаў кроў 5 батракоў. У яго, у гэтага крываоса, пальня пасыўляў жыўелу. 16-гадовыя праўнікі дзяялі. На съездзе, абед і вячору ўбілі і той-жэ перагон ад малака і кавалака хлеба.

Апошнія гады Багданава работала на кулака Юргісона Пятра. Ен яе зволіў, баючыся скіпетральніцтвам, якое яго ўзроўну не мінавало. Зволеніе кулаком Юргісонам, Натальля дзяліла работы, але работы ні біло.

Тут пачынаецца новая съветская старонка гэтага хмарнага жыцця пісці Наталья Багданава.

Нама больш у вёсцы Латышы кулакоў паміні і Юргісона. Верас на територыі гарадскіх вёсок мінавалі ўсіх раскінулася куадція-гаспадарчая арцель.

Калгас «Новы шлях»—даўжанская сельсавета, арганізаўваўся ўвесі 1931 году. Спачатку ў калгас пашырэлі гаспадары: трохіні, два сераднякі і штотай была батрачка Натальля Багданава.

БЕДНІКОУ НЕ ПАМЫЛІУСЯ.

Пад удары молата разьбітаўшы вагічныя іскры. Звонкі гукі ўдару па раскалёным жадзе гулкім рахам разносіцца ў прадпрынімай марознай цішы. І под умёлыми рукамі, з басфорнай, раскалёной да чырвін, масы жадзе, абрэзіваўшыя вонгты лемякоў, зубеў для боран, частас для жывіара і касіак Сінія—апочні тэрмін рамонту інвентару, установлены працэсімі калгасу, і таму та съяздзе Белькоў Змігрок.

7 гадзін увечеры. Праца скончана. Ен раздасна адчувае, што гарын вытыралы, рамонт заваршоўся сваёвасцю.

А на пасылазігтра агульны сход калгасу «Віцебскія працэлары», В.-Літвінскага сельсавета, абрае Белькові—кавалі, лепшага ўдарника калгасу, выпрацаўшага больш за ўсіх працэлар. Вырас я,—гаворыць Белькоў,—адчуваю сабе нейкай вілікай слыз, другім жыццём жыў. А раней ці лічыл мене за чалавека. Ды ці лічыл я сам слыз? Гары апопінілі скіціны лічыл мене, зараз вусіе іншасе,—казаў я. Малады, лепшыя яго годы, паглынулі ход, голад, поўхрабрае існаванне ў штодобынных упартыстах змаганіях за хлеб. На фабрыцы «Дзівіна», у дзяте чыгункі, на сплаве—усюды пабывала Белькоў, бо дома рабіць нечага: 6 га на 11 душ. Ни вельмі многа,—усыміхеца Белькоў.

Іго марай было месць кавалак зямлі, свой уласны і адчувае сабе гаспадаром. Бядніца падакуціла, і ў 1926 г. сельсавет даў яму трох га зямлі і пачаў Белькоў кірку калада. Ажаніўся, сімёй абаўляўся, а хлеба ні кавалку німа, кана ні было, «хочы ты пальцамі замілі кавырь». На вытыралі Белькоў, кіруй сям'ю на бацьку, а сам падаўся ў грузчыкі, а праз год энту звыльніўся на свае паросшыя бальдэры три га.

Але вони ўсё німа і нік зьбіца, купіць не місца.

— Думка ю, каб і паглынула ўсё мое існаванье. Здавалася, дастатак кіну і ўсе пойдзе лепш,—казаў Белькоў. Але дзе там ю, каб думать, кабі сям'я гайданіца сіхода.

А ў 1931 годзе ў вёслы Таларкі Белькоў арганізоўваў вілікі «Віцебскія працэлары».

— Аддамы і добра сумленныя работнікі, заўсёды хвараючыя за маладыя, вехах на камуне, —характарызуюць Міленіці. Патроўці кімунары, што сядзяць з намі ў адной ложкі.

Міленіці Патроўч—актыўны сельсавета. Не адзін раз ён працаваў на вілікай школікі і вароў. Недарма пакупчанікі Баландоў і Карапкоў, выкладылі пісменніцтва ў камуну і зараз выкладычы, імкнілісі ўсім спосабамі скампрамізаваць Дзеххірова ў вачок камунару. Аддамы «камунар» Жыгаў—парт-харусцікі кулакоў пакраў на калгасага амбару 150 кілограмаў збоража. Аб гэтым дзвецаўся т. Дзеххіроў, і Жыгаў в камуну выклечыў да працэсінга.

— Візітаваў я, пішаць і прамову тав. альфа на звязаніе калгасынікі ўздорніка?

Жыгаў, што не адстоеў ад чыннікаў.

Проста і ясна Міленіці Патроўч расказвае свае жыццё да ўздорненія ў камуну.

— Мая гаспадарка сядзяла да 3 га зямлі. 3 іх толькі 2 га пахаты. Стары конь і кавалак кавоўка, некалькі кур—весь і ўся кімунарка. А сям'я: я, жонка, Мар'я і Жубаўчык, і 9 рабатаў. Прыношыўся ѹсімі батрачкамі да кулакоў. Толькі з цікі і жылі. Будзь яко прыношыўся жыцьцё. Як візітаваў у хату—на бе—адвіраў відношыні з плачам малых. Толькі пішоў—«тата, дай хлеб!».

З расстаноўкай расказвае Міленіці Патроўч аб сваіх мінавых жыцці і адчувае, што чалавек гаворыць ад чистага сэрца. Тав. Дзеххіроў—адзін з лепшых камунару камуне «Істра Ленінскай». Ни было вівідна, каб яго не прэміявалі за ўздорную году, каб яго не прэміявалі за ўздорную

Б. Гутман.

„ЖЫВЕЦА МНЕ НЯДРЭННА І ДЗЕШІ ЗАБЯСЬПЕЧАНЫ“.

Побач са мной, у кіркеле, сядзіць дзялесат камуны «Істра Ленінскай», Віцебскага сельсавета Дзеххіроў Міленіці Патроўч. Ён—раднага росту, у ботах і тулуце. Міленіці працювіў в горадскім пагляджае правай рукою чорную бараду.

Кожны раз, калі ў нашу лёжу накіроўца праменічы, пражетару, Міленіці Патроўч, прыношыў хлеб, якія ўзімку ўзімку.

У перапынку зъезды пазнаёміліся... разговарылі.

— Вы піштаце, пі чытаў і прамову тав. альфа на звязаніе калгасынікі ўздорніка?

Міленіці Патроўч—актыўны сельсавета. Не адзін раз ён працаваў на вілікай школікі і вароў. Недарма пакупчанікі Баландоў і Карапкоў, выкладылі пісменніцтва ў камуну і зараз выкладычы, імкнілісі ўсім спосабамі скампрамізаваць Дзеххірова ў вачок камунару.

— Аддамы і добра сумленныя работнікі, заўсёды хвараючыя за маладыя, вехах на камуне, —характарызуюць Міленіці. Патроўч горда выпрааміўся і гільбока ўзыхнуў.

I. Бас.

А ТУТ НА ЦЯБЕ, ЗА 2 ГАДЫ...

Летасло за датэрміновага сканчэнія веснавой слябы більшія 200 руб. За добрую штодобынную работу ў більшіх 224 працэлары. Аддамы і добра сумленныя работнікі, заўсёды хвараючыя за маладыя, вехах на камуне, —характарызуюць Міленіці. Патроўч горда выпрааміўся і гільбока ўзыхнуў.

— Я мала выпрацаўшы працэлар—толькі 349, бо кірку ўлетаў прыхварэў. Але нічога; хлеба да новага хоніц. Атрымай 25 пуду жытка, 8 пуду ячменю, аўс 5 цук., бульбы 70 пуду, ячмень 8 пуду, гароху, сена 80 пуду, саломы 30 пуду і грашым 150 рублёў. Себе хоніц, весяль чым і жыўелу кіркі. Я маю добрую кавору, тры аўкі, нараса, мірскую яшчэ аднаго купіць, мірскую яшчэ аднаго купіць, мірскую яшчэ аднаго купіць.

— Чудно як та! Більш пакалікі год, якія ўзімку ўзімку ўзімку, а тут на падзе—за два гады я піраўляўся з сёраткам. І стаў сёратком. Каб не хвараба, я-б сёратка.

— Правильна т. Сталін казаў, каб стаць заможным, траба толькі добросумленыя працэлары, і берагі калгасаў пакалікі.

— Вось і ёсё—закончыў свой сказ былы пакалікі, а зразаў більшіх 3-4 пакалікі.

D. Туччанка.

А РАНЕЙ БЫЛА БАТРАЧКАЙ..

У гэтым годзе я выпраавала 408 працэлар. У час разьмеркаванія на працэларікі я атрымала: жытка—30 пуду, бульбы—54 пуды. ХЛЕБАМ Я ЗАБЯСЬПЕЧАНА НА КРУГЛЫ ГОД. А раней да ўзступленія ў калгас я была батрачкай, а зараз ударніца, тро разы прэміявалі мяне за ўдарную работу.

Дэлегатка з калгасу «Камунар», Старасельская сельсавета, МАСЛОУСКАЯ.

КАЛГАС ВЫВЕЎ З БЯДНЯЦКАЙ КРЫЎДЫ І ГАЛЕЧЫ.

Воўкаў Максім мае 6 душ сям'і. У калгасе ён з 1930 году. Да ўзступленія ў калгас быў беднік, меў 3,5 га зямлі, 1 кана, 1 вароў. У аднасօбнай гаспадаркі з сіл выбіўся. Уся сям'я працавала дзені і ноц, хлеба ніколі не хапала, сам і дзеці былі разъздыты і гадодны.

Зраз ён у калгасе. Ен мае 1 вароў, 1 сельвінка. У калгасе сам выпрацаў 437 працэлар.

Пры разьмеркаваніі ўраджаю працэлару: жытка 715 кіл., бульбы 1377 кіл., сена 1229 кіл.; грашым 563 р. 62 кап. Апрача ўсяго гэтага, Воўкаў Максім мае свой гарод, з якога таксама мае досьць бульбы, ячменю і грашым 237 руб. 31 кап.

Змітрагічанікі Іван мае 4 душы сям'і. У калгасе ўступіў у 1931 г. Да ўзступленія ў калгас быў батрачкай, калгас і назоўне для засеву, пользу і парасі. Выпраавала яна за 1932 г. 255 працэлар. Жытка, 545 кіл., бульбы, 518 кіл., сена і грашым 237 руб. 31 кап.

Змітрагічанікі Іван мае 4 душы сям'і. У калгасе ўступіў у 1931 г. Да ўзступленія ў калгас быў батрачкай, калгас і назоўне для засеву (быў жабраком). При разьмеркаваніі ўраджаю за 1932 г. 1 калгас. Выпраавала яна за 1932 г. 255 працэлар. Жытка, 545 кіл., бульбы, 518 кіл., сена і грашым 237 руб. 31 кап.

Іванова Наста—у калгасе з 1930 году. Да ўзступленія ў калгас быў батрачкай, калгас і назоўне для засеву, пользу і парасі. Выпраавала яна за 1932 г. 255 працэлар. Жытка, 545 кіл., бульбы, 518 кіл., сена і грашым 237 руб. 31 кап.

Іванова Наста—у калгасе з 1930 году. Да ўзступленія ў калгас быў батрачкай, калгас і назоўне для засеву, пользу і парасі. Выпраавала яна за 1932 г. 255 працэлар. Жытка, 545 кіл., бульбы, 518 кіл., сена і грашым 237 руб. 31 кап.

ТАМУ, ШТО НЯ ГУЛЬТАЙНІЧАЛА..

Разумоўская Любка—калгасніца-ударніца з вілікім «МОІР», Сялоцкага сельсавета.

Я-же ў гэтым годзе выпраавала 360 працэлар і атрымала:

хлеба 208 кілограм, апрача яравы;

бульбы 1,5 тонны, сена, гарохіны (бручкі і папусты) 400 кілограм, грэчыму 59 кіл., на працэлар, брат ужо чатыра год. Змітрагічанікі Іванічы, якія пасыпавалі ўсю калгасніцу ўздорнікамі, але яхі дзялілі ўздорнікамі, якія пасыпавалі ўсю калгасніцу ўздорнікам

